

Askim 58:7 och Askim 58:12 Askim socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk utredning

Askim 58:7 och Askim 58:12 **Askim socken, Göteborgs kommun**

Arkeologisk utredning

Petra Aldén Rudd

Askim 58:7 och Askim 58:12, Askim socken, Göteborgs kommun
Arkeologisk utredning

Rapport 2019:22

© Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ 2019

Fastigheter: Askim 58:7 och Askim 58:12, Askim socken, Göteborgs kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-34750-2019

Belägenhet i SWEREF 99: Norr 6392740 m, Öst 317210 m

Höjd över havet: 18–30 meter

Beställare: Klöver AB

Projektnummer: G1920

Projektansvarig: Lillemor Olsson Gustafsson

Fältansvarig: Petra Aldén Rudd

Övrig personal: Thomas Johansson och Karin Olsson

För personalens meriter hänvisas till Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativs hemsida

Fältarbetstid: 2018-03-20 – 2018-04-24

Undersökningsområdets storlek: 70 000 m²

Arkiv: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Miljöbild över utredningsområdet. Foto mot nordost

Kartor och situationsplaner: Framställda av Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ med data från FMIS och

Lantmäteriet (medgivandeavtal © Lantmäteriet Dnr R50321710_140001, GSD-Terrängkartan efter Lantmäteriets

Öppna data, CC0 Creative commons)

Redigering och layout: Sara Lyttkens, Visinator AB

Tryck: Nordbloms Trycksaker AB, Hamburgsund

Sökord: Boplats, aktivitetsyta, stensättning, mesolitikum, neolitikum, bronsålder, järnålder

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Slakthusgatan 8 A

415 02 GÖTEBORG

www.riogbg.se

kontakt@riogbg.se

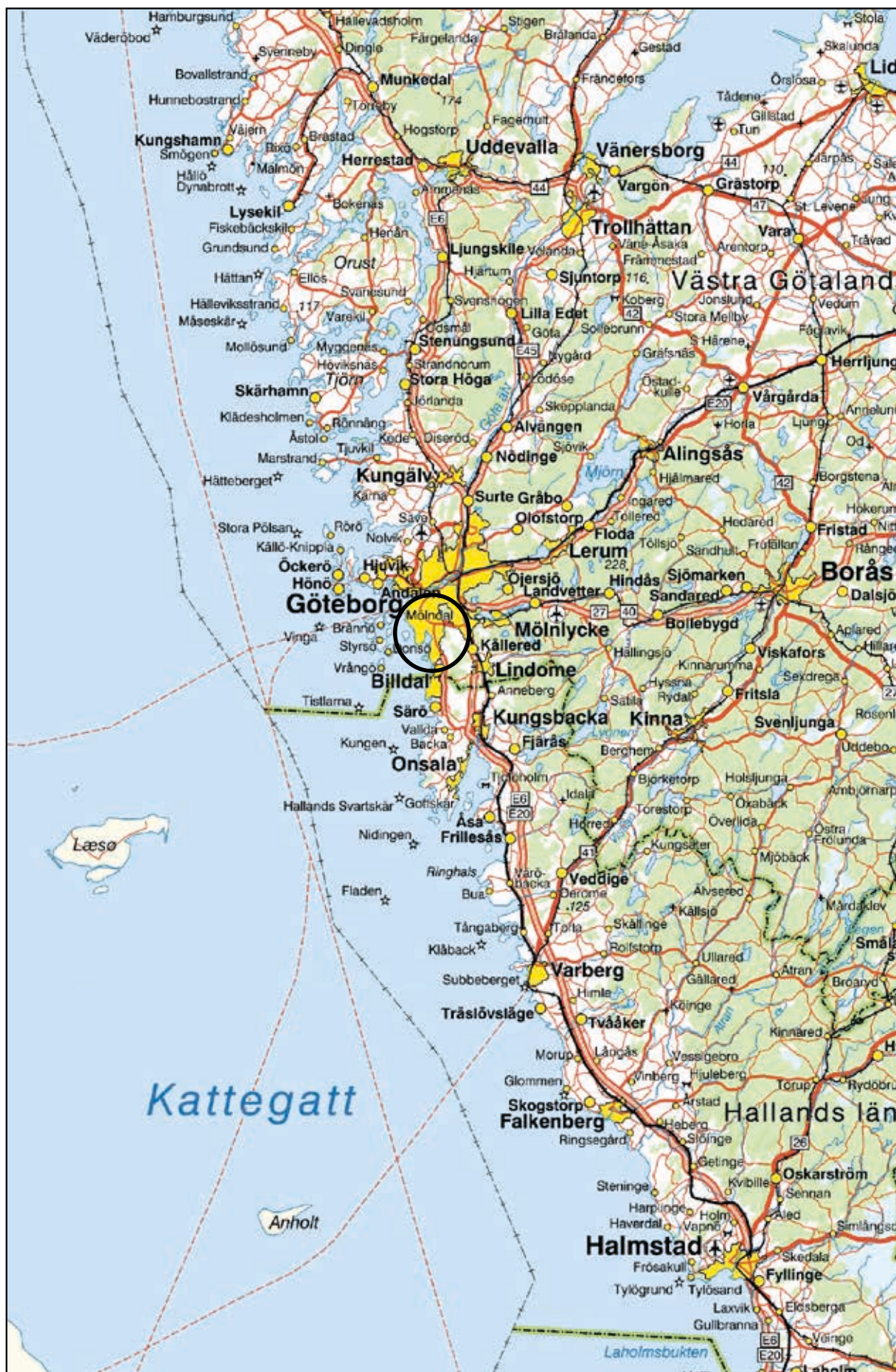
INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5
Utredningsområdet.....	6
Fornlämningsmiljö.....	6
Tidigare fynd och undersökningar.....	6
Syfte.....	9
Metod.....	9
Kart- och arkivstudier.....	9
Fältarbete.....	9
Askim 8:1, L1970:4954.....	9
Fynd.....	12
Anläggningar.....	12
Analysresultat.....	12
L2019:6267.....	12
Fynd.....	12
Anläggningar.....	13
Analysresultat.....	13
L2019:6275.....	13
Fynd.....	13
Anläggningar.....	13
Analysresultat.....	13
L2019:6277.....	13
Fynd.....	13
Anläggningar.....	13
Analysresultat.....	14
Tolkning.....	14
Askim 8:1, L1970:4954.....	14
L2019:6267.....	14
L2019:6275.....	14
L2019:6277.....	14
Askim 156:1, L1970:5017.....	14
Askim 160:1, L1970:5324.....	14
Askim 182:1, L1970:5087.....	14
Publik verksamhet.....	14
Resultat gentemot undersökningsplanen.....	16
Antikvarisk bedömning.....	16
Askim 8:1, L1970:4954.....	16
L2019:6267.....	16
L2019:6275.....	16
L2019:6277.....	16
Askim 156:1, L1970:5017.....	16
Askim 160:1, L1970:5324.....	16
Askim 182:1, L1970:5087.....	16
Källor.....	17
Bilagor.....	19

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Bilaga 3. Fyndtabell

Figur 1. Översiktskarta med utredningsområdet markerat (ring) mot GSD-Sverigekartan raster. Skala 1:1 000 000.

Askim 58:7 och Askim 58:12

Askim socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk utredning

Sammanfattning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götalands län har Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ genomfört en arkeologisk utredning inom fastigheterna Askim 58:7 och Askim 58:12 i Askims socken, Göteborgs kommun. Utredningen föranleddes av detaljplanarbete inför byggnation av bostadsområde. Utredningsområdet utgjordes av ett drygt 7 hektar stort område som i dag primärt nyttjas som beteshagar och paddockar kopplade till Askims ridhus som ligger inom utredningsområdet.

Inom utredningsområdet upptogs 29 maskingrävda sökschakt, med en total yta om cirka 227 kvadratmeter. Sökschakten fördelades jämnt över ytan och med hänsyn till topografin. Delar av området var undantagna ur utredningsområdet då där idag pågår verksamhet som omöjliggör schaktning.

Inom fyra ytor framkom fynd och anläggningar av förhistorisk karaktär i sökschakten. En av ytorna kopplas vid registreringen i Fornreg till befintligt RAÄ-nr och tre ytor registreras som nya fornlämningar.

Askim 8:1, 1970:4954 - Fornlämningen är registrerad som en boplat. Efter genomförd utredning utökas fornlämningsområdet åt öster. Den nya utbredningen baseras på fynd av bland annat en kärnyxa i ett av utredningsschakten. Fyndet av yxan daterar platsen till sen Sandarnakultur.

L2019:6267 - På en svag åsrygg, söder och sydöst om stensättningen Askim 156 förlades två sökschakt. I båda schakten påträffades en liten mängd slagen flinta samt tre anläggningar (två stolphål och en grop). Fornlämningen är avgränsad mot norr och väster av topografin och av tomma schakt, och österut i lämningens nya begränsning av tomma utredningsschakt. Fornlämningen är registrerad som en boplat. Fornlämningen är inte daterad.

L2019: 6275 - Lämningen är registrerad som en förhistorisk boplat baserat på de fynd av slagen flinta som påträffades och de anläggningar som framkom i ett av schakten vid utredningen. Flintmaterialet består av ett 20-tal avslag och övrigt slagen flinta som framkom i ett brunt grusigt sandlager. Fynden kan preliminärt dateras till neolitikum. Anläggningarna utgörs av två stolphål samt en härd. Lämningen är ej avgränsad i norr och väster då den i de väderstrecken ligger invid utredningsområdets ytterkanter. I öst gränsar den mot en yta som var undantagen utredningen.

L2019:6277 - Lämningen registreras som en förhistorisk boplat baserat på de fynd av flintavslag som påträffades och de anläggningar som framkom i tre sökschakt. Fyndmaterialet utgörs bland annat av cirka 60 avslag, fyra kärnor, ett spån och ett spånfragment. Fynden är typologiskt daterade till den första delen av neolitikum (TRB). På samma nivå framkom även en anläggning i form av en härd.

Inom utredningsområdet fanns ytterligare tre sedan tidigare registrerade lämningar i Forsök. Deras antikvariska status har fastställts enligt nedan:

Askim 156:1, L1970:5017 - En stensättning, är avgränsad med tomma sökschakt i norr. Enstaka övertorvade stenar noterades i ytan. Sydöst om stensättningen registrerades en ny fornlämning, L2019:6267. Väster om stensättning är lämningen topografiskt avgränsad av en brant slänt.

Askim 160:1, L1970:5324 - En fyndplats, har införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277.

Askim 182:1, L1970:5087 - har införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277.

Rio Göteborg anser att samtliga lämningar med fornlämningsstatus inom utredningsområdet bör undersökas vidare ifall de bedöms beröras av markingrepp.

Utredningsområdet

Utredningsområdet utgjordes av ett cirka sju hektar stort område beläget söder om Pilegården och öster om Säröleden i Askims socken Göteborgs kommun (figur 1 och 2). De berörda fastigheterna ingår idag i verksamhetsområdet för Askims ridhus och nyttjas som beteshagar, paddockar och andra till ridsporten kopplade aktiviteter. Inom områdets sydvästra del ligger ridhuset med tillhörande ekonomibyggnader, en äldre gårdsbyggnad och hårdgjorda ytor för parkering och uppställning av fordon. Området är beläget mellan 18 och 30 meter över dagens havsnivå.

Fornlämningsmiljö

Askim socken är en mycket fornlämningsrik miljö. Området, som har kuststräcka mot västerhavet, har varit attraktivt för bosättning under alla tider av förhistorien. I sammanhanget måste fornlämningen Askim 7:1 nämnas. Denna utgör ett gravfält beskrivet som en 140X100 meter stor yta (NÖ-SV), bestående av cirka 78 fornlämningar, varav cirka 10 osäkra. Fornlämningarna utgörs av två högar, cirka 70 runda eller närmast runda stensättningar, varav cirka 10 otydliga och osäkra samt sex skeppsformiga stensättningar. Markytan är stenbunden och ställvis omörd varför fornlämningarna är något svåravgränsade. I fornlämningens norra del, i anslutning till en äldre grustäkt finns ojämna ansamlingar av torv och sten, som bedöms som möjliga gravar, Fornsök 2019. Platsen finns alldeles invid Askims kyrka.

Inom utredningsområdet finns flera lämningar registrerade i Fornreg 2019 (figur 3). Dessa utgörs av: en möjlig fornlämning, Askim 182:1, en fyndplats för flinta, Askim 160:1, boplatserna Askim 8:1 och Askim 116:1 samt stensättningen Askim 156:1.

Boplatserna Askim 8:1 och Askim 116:1 är belägna i utredningsområdets västra del. Dessa är registrerade som stenåldersboplatser och är inte tidigare undersökta. Askim 116:1 bedöms som kraftigt förstörd av den parkeringsplats som anlades på platsen under 1970-talet. Ingen av fornlämningarna var inför utredningen avgränsade.

I områdets sydöstra del är stensättningen Askim 156:1 registrerad. Stensättningen ligger på samma åsrygg som gravfältet Askim 7:1, L970:4916, vars nordligaste begränsning ligger 70 meter från utredningsområdet i söder.

Centralt inom utredningsområdet är två fyndplatser sedan tidigare registrerade: Askim 182:1, L1970:5087 och Askim 160:1, L1970:5324.

Norr om utredningsområdet återfinns Askim 244:1–2, L1970:4881 och L1970:4882, som utgör historisk Bytomt/gårdstomt efter Pilegårdens gamla tomt. Lämningen är cirka 90x20-65 meter stor (NV-SÖ) där den södra delen är relativt intakt. Delar av lämningen är omgjord till grönyta i anslutning till nu befintligt bostadsområde. I markytan i den SÖ-delen kunde 1989 tegel iakttas. Platsen omnämns första gången 1545 och fram till åtminstone 1930-talet fanns gården och var i bruk.

Ytterligare norr om utredningsområdet finns Askim 242:1, L1970:4829, som utgör Bytomt/gårdstomt efter Hylte gamla bytomt. Bytomten finns på Storskifteskartan från 1764–66. Lämningen utgörs idag av ett cirka 170 x 80 meter stort område inom vilken tre gårdstomter finns registrerade. På Enskifteskartan från 1843 är platsen märkt som Hylte Nedergård och Hylte Övergård.

Tidigare fynd och undersökningar

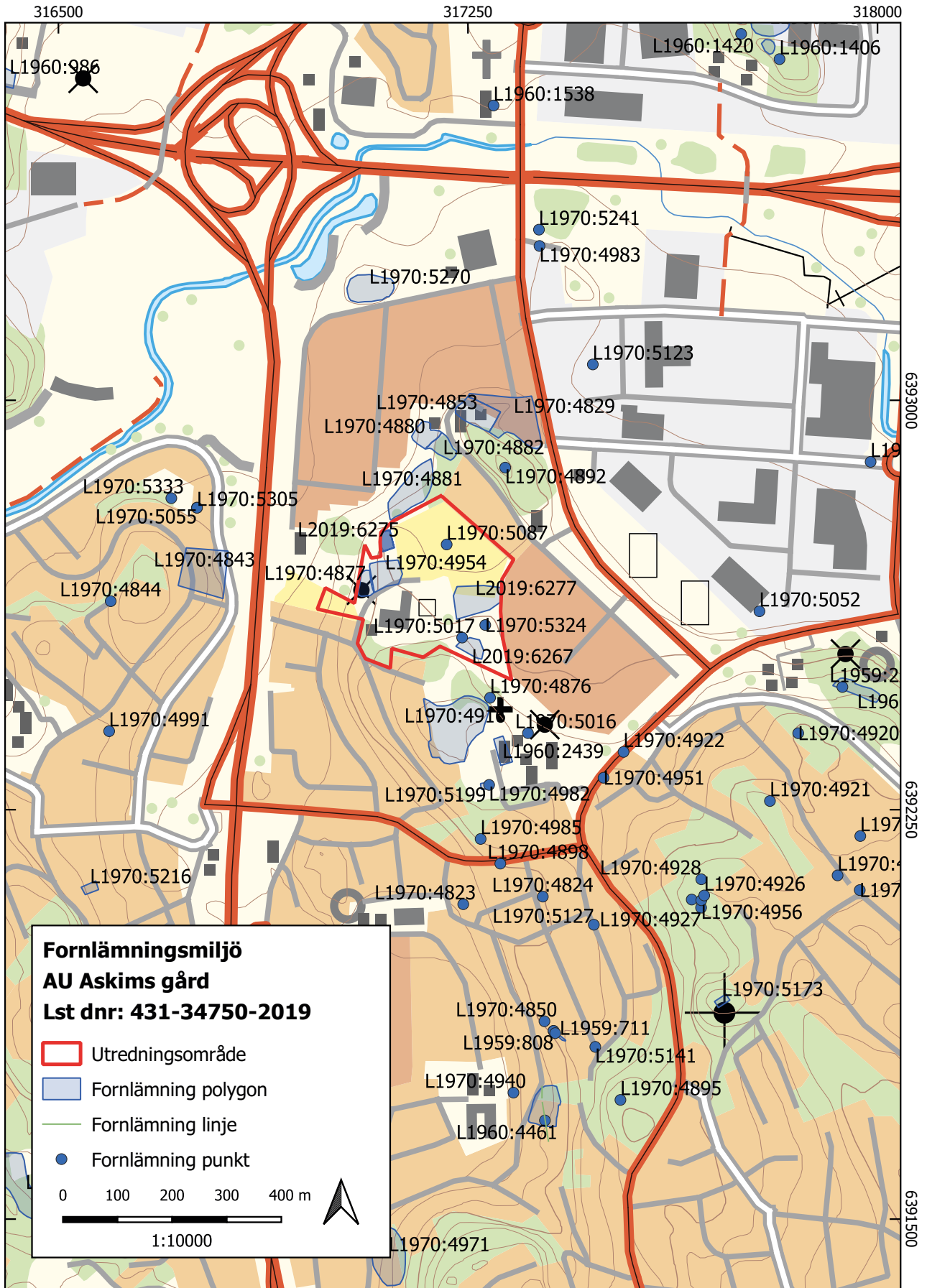
Enligt Fornreg 2019 bestod Askim 182:1, L1970:5087 av "62 bitar av flinta" som lämnades in till Göteborgs arkeologiska museum (GAM) av H. Wilson 1977. Flintorna hade enligt uppgift påträffats i markytan. Platsen beskrivs som ett bra boplatsläge.

På platsen för Askim 160:1, L1970:5324 finns registrerat fyra stycken flintavslag, "1–6 centimeter långa, 0,7–3 centimeter breda och 0,2–1 centimeter tjocka". Platsen beskrivs som ett mycket bra boplatsläge.

I områdets västra del låg tidigare boplatserna Askim 116:1, L1970:4877. Boplatserna beskrivs som en 50x30 meter (N-S) stor yta i västslutningen mot en dalgång. Enligt uppgift i Fornsök har tidigare fynd av "redskap och skärvor" gjorts, men de beskrivs inte närmare. Vid ett besök av Göteborgs arkeologiska museum (idag Göteborgs Stadsmuseum) år 1989 uppges fornlämningen vara helt bortschaktad i samband med anläggandet av en parkeringsplats. En anmälan i ärendet upprättades till Länsstyrelsen 1977 (GAM 1977 och 1993). Delar av fornlämningen bedöms enligt Fornsök ligga inom den östra delen av Askim 8:1.

Figur 2. Översiktskarta AU Askims Gård mot GSD-Terrängkartan vektor. Skala 1:25 000.

Figur 3. Fornlämningsmiljö med utdrag ur Forsök mot GSD-Terrängkartan vektor. Skala 1:10 000.

Syfte

Syfte med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om okända fornlämningar kunde beröras av det aktuella arbetsföretaget. Den arkeologiska utredningen skulle även avgränsa dessa fornlämningar mot exploateringsytan. Lämningar inom området, med oklar antikvarisk bedömning, skulle utredas så dess antikvariska status kunde fastställas.

Metod

Initialt studerades det äldre kart- och arkivmaterialet i syfte att identifiera äldre bruk och strukturer inom utredningsområdet. Fältarbetet inleddes sedan med att hela området inventerades. Därefter upptogs sökschakt med grävmaskin. Schakten förlades med hänsyn till topografin och till iakttagelser gjorda under inventeringen. Ingen särskild indelning i intensiva och extensiva områden planerades inför fältarbetet utan schakten fördelas så jämnt som möjligt över undersökningsområdet.

I det fall nya fornlämningar påträffades inriktades schaktningen på att avgränsa lämningarna inom utredningsområdet. Alla schakt och anläggningar mättes in med RTK-GPS. Schakten dokumenterades med beskrivning och fotografi. Samtliga framkomna anläggningar fotograferas och beskrevs i plan. Ett urval av de framkomna anläggningarna undersöks vidare i syfte att fastställa dess art för att kunna på ett så korrekt sätt som möjligt beskriva lämningen. De anläggningar som undersöktes vidare snittades och dokumenteras i profil med ritning, beskrivning och fotografi. Samtligt fyndmaterial separeras utifrån iakttagen kontext. I samråd med Länsstyrelsen insamlades det fyndmaterial på vilket nya fornlämningar baseras på. Fyndmaterialet sorterades enligt Sorteringschema för flinta (Andersson 1978).

Inom utredningsområdet, hade enligt önskemål angiva i förfrågningsunderlaget, undantagits två hästhagar i områdets norra del, en trädgård tillhörande en äldre gård, hårdgjorda ytor samt den ridväg som omsluter hela områdets kanter (figur 4).

Kart- och arkivstudier

Inför den arkeologiska utredningen genomfördes en kart och arkivstudie av området. Utredningsområdet är beläget inom fastigheterna Askim 58:7 och Askim 58:12 i Askim socken.

Namnet Askim härrör från trädnamnet ask och hem, här i betydelsen trakt.

I storskiftets kartblad över området, upprättad 1766, är ytorna som ingår i utredningsområdet markerade som åker och betesmark (figur 5). Kartan är i mycket dåligt skick, och fragment ur den har under tidens gång fallit bort, vilket tyvärr även gäller platsen för gården som idag finns på fastigheten. På enskiftekartan från 1843 är utredningsområdet markerat som "Backa" men ytan ingår inte i det primära kartutsnittet, utan ligger som en vit fläck, bortsett från namnmarkeringen (Lantmäteriet 1843).

I den äldre beskrivningen av fornlämningen Askim 8:1 (Hemman Backa 17) finns att läsa noteringar om iakttagelser som tolkas kunnat ingå i "gårdarna i Backa". Dessa iakttagelser utgjordes av små odlingsrösen och äldre tegel, Forsök.

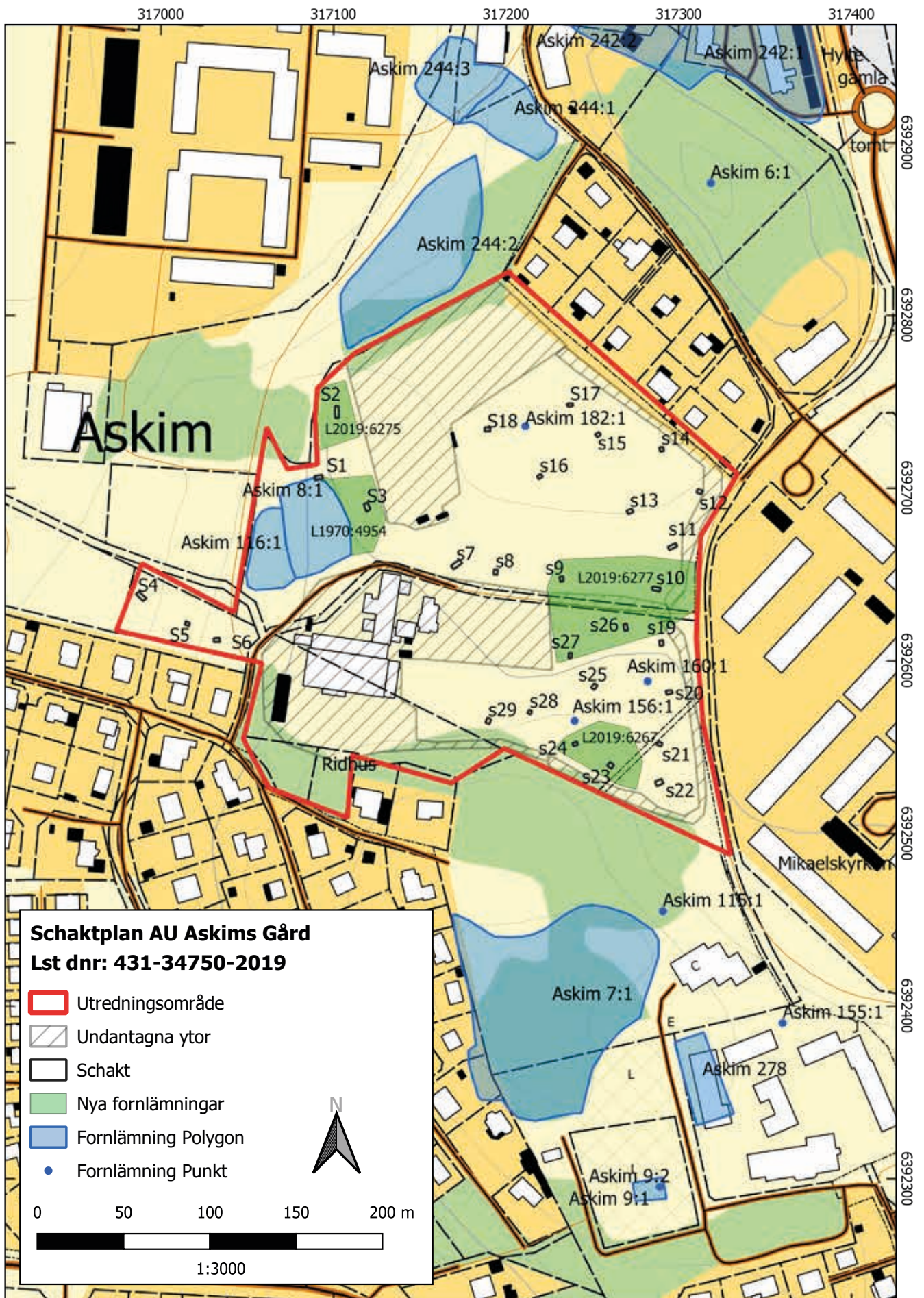
Fältarbete

Under utredningens gång grävdes 29 maskingrävda sökschakt, med en total yta om cirka 227 kvadratmeter. Sökschakten fördelades jämnt över ytan och med hänsyn till topografin (figur 4). Delar av området var undantagna ur utredningsområdet då där idag pågår verksamhet som omöjliggör schaktning.

Askim 8:1, L1970:4954

Fornlämningen är registrerad som en boplats i krönläge på mellan 20–25 meter över dagens havsnivå (figur 6). Norr om lämningen, i en östsluttning, förlades ett sökschakt, S1, som var fyndtomt. I direkt anslutning, öster om lämningen, grävdes ett sökschakt, S3 (figur 4). S3 grävdes som ett djupschakt, och i lager 3, som utgjordes av ett sandigt gruslager på 1,3 meters djup, påträffades bland annat en kärnyxa och ett tiotal flintavslag, bilaga 1. L3 bestod av en cirka 0,30 meter tjock grå sand med mörka varviga sandlinser. Ovanför liggande lagret bestod av brun sand/grå grusig sand, cirka 0,50 meter tjock.

Ytan kunde inte undersökas vidare då fornlämningsområdet för Askim 8 ligger i direkt anslutning väster om schaktet, och den i utredningen undantagna ytan för paddocken ligger öster om. Söder om

Figur 4. Ytor och schaktplan AU Askims Gård mot Fastighetskartan vektor. Skala 1:3 000.

Figur 5. Askim storskifteskarta från 1766 med utredningsområdet och sökschakten inlagda.

Figur 6. Miljöbild från Askim 8:1 vid utredningens första sökschakt, S1. Foto mot väst.

sökschaktet löper en ridväg, som också undantagits i utredningen, samt stängsel till hagarna, som inte fick flyttas. Askim 8:1s begränsning utökas mot öster. Lämningen ligger på mellan 20–25 meter över dagens havsnivå.

Fynd

Fynden bestod av slagen flinta och en kärnyxa (tresidigt tillslagen). Fynden framkom i lager 3 och 5, bilaga 3. Kärnyxan från den överlagrade kontexten är tresidigt tillslagen (en trekantsyxa) och bör därför tillhöra en sen del av Sandarnakulturen och därför hänga samman med en strandlinje nära den postglaciala transgressionsmaximum (PG). Kärnyxan insamlades, övrigt fyndmaterial återdeponerades. Fyndmaterialet har klassificerats av Kalle Thorsberg.

Anläggningar

Inga förhistoriska anläggningar påträffades inom ytan.

Analysresultat

Inga prover för vidare analys togs vid den arkeologiska utredningen.

L2019:6267

Söder och sydöst om stensättningen Askim 156 förlades två sökschakt, S23 och S23, bilaga 1. I båda schakten påträffades en liten mängd slagen flinta samt tre anläggningar, bilaga 2–3. Dessa framkom under matjorden i lager L2 som bestod av gulgrå silt i S23 och av brunröd grusig sand med sten i S24. Fornlämningen är avgränsad mot norr och väster av topografin och av tomma schakt, och österut i lämningens nya begränsning av tomma utredningsschakt. Lämningen är inte avgränsad söderut. Lämningen ligger på en svag åsrygg, cirka 30 meter över dagens havsnivå (figur 4).

Fynd

I båda schakten påträffades en liten mängd slagen flinta, i form av fyra avslag och en övrigt slagen flinta, dessa återdeponerades i schakten. bilaga 2.

Anläggningar

I schakt S23 framkom två anläggningar, A8 och A9, som tolkas som två stolphål, bilaga 2. Stolphålen var mellan 0,25–0,30 meter i diameter. Anläggningen A8 snittades vid utredningen för att säkert fastställa dess typ. I anläggningen påträffades ett avslag av flinta samt en skärvig sten. Anläggningen var oval, cirka 0,3x0,25 stor och 0,07 meter djup. A9 bedömdes vara ett stolphål. Den var rund till formen och cirka 0,3x0,3 meter stor och cirka. I S24 hittades en anläggning i form av en grop, A10. Anläggningen undersöktes vidare vid utredningen för att säkerställas dess typ. Gropen var oval, cirka 0,3x0,3 meter stor och 0,1 meter djup och hade en fyllning av brun grusig sand. Anläggningarna var grunda, men tydliga i sin karaktär.

Analysresultat

Inga prover för vidare analyser togs vid den arkeologiska utredningen.

L2019:6275

Inom utredningsområdets nord västra del grävdes ett schakt, S2, i en mot öster sluttande backe (figur 4). I schaktet påträffades, under matjordslagret fynd av slagen flinta och tre anläggningar, bilaga 1.

Fynd

Flintmaterialet består av ett 20-tal avslag och övrigt slagen flinta som framkom i ett brunt grusigt sandlager, L2, Fnr 1–6, bilaga 3. Fynden dateras preliminärt till neolitikum.

Anläggningar

Anläggningarna utgörs av två stolphål, A1-A2, samt en härd, A3, bilaga 2. Ett av stolphålen, A1, undersöktes vidare. Stolphålet var en tydlig anläggning med ett djup på 0,24 meter. Ett avslag av flinta noterades i anläggningen. Fyndet återdeponerades.

Härden, A2, var en 1,1x0,9 meter stor mörkfärgning med sotig sand i ytan. Sju avslag och en bit övrigt slagen flinta tillvaratogs från anläggningens yta, Fnr 5–6, bilaga 3.

Analysresultat

Inga prover för vidare analyser togs vid den arkeologiska utredningen.

L2019:6277

Inom utredningsområdets östra del grävdes fyra schakt, S9, 10, 26 och 27. Fynd av flintavslag påträffades S9, S10 och S26, bilaga 1. I schakt 10 framkom även en härd (A7), bilaga 2. Platsen utgör en svag nordvästsluttning belägen cirka 23 meter över dagens havsnivå (figur 4).

Fynd

Fyndmaterialet utgörs av cirka 60 avslag, fyra kärnor, ett spån och ett spånfragment som framkom i ett brunt grusigt sandlager på 0,6–0,65 meters djup, Fnr 15–30, bilaga 3. Spånet är tillverkat från en konisk kärna och har en facetterad plattformsrest. En kärnrest är närmast kubisk. Viss del av materialet visar spår från bearbetning som lämnat flera avspaltningar på avslagen. Kärnrester är gjorda med en mjuk teknik. Detta daterar troligen materialet till neolitikum och tre identifierade element tillsammans gör det rimligt att tolka flintorna som deponerade under den första delen av neolitikum (TRB), Kalle Thorsberg muntligen.

Anläggningar

På samma nivå som fynden framkom även en anläggning i form av en härd (A7) i schakt S10, bilaga 2. Härden var oregelbunden i ytan, cirka 0,5x0,35 bred och 0,07 djup och hade en fyllning bestående av mörkbrun till svart sotig, humös sandig silt med stenar varav några var skörbrända. Enstaka kolbitar fanns i anläggningen.

Analysresultat

Inga prover för vidare analyser togs vid den arkeologiska utredningen.

Tolkning

Askim 8:1, 1970:4954

Fornlämningen tolkas som en boplats i krönläge och i en östsluttning mot en mindre dalgång (figur 7). Lämningen ligger mellan 20–25 meter över dagens havsnivå. Fornlämningen är sedan tidigare registrerad som en boplats med oklar datering och delar av lämningen innefattar delar av Askim 116 som schaktades bort utan antikvarisk kontroll under 1970-talet. Öster om den tidigare begränsningen förlades ett djupschakt i vilket det framkom fynd av en kärnyxa och ett tiotal flintavslag i en överlagrad kontext. Kärnyxan är tresidigt tillslagen (en trekantsyxa) och bör härröra från en sen del av Sandarnakulturen, vilket även stämmer med landskapet och ytan med en strandlinje nära PG. Fornlämningen tolkas efter genomförd utredning som en förhistorisk boplats.

L2019:6267

Lämningen tolkas som en förhistorisk boplats, i direkt anslutning till den punkt som markerar stensättningen Askim 156:1 (figur 7). Ytan ligger på samma åsrygg som gravfältet Askim 7 är placerat på, vars norra begränsning finns 70 meter söder om den nya boplatsen. Vid utredningen påträffades anläggningar i form av två stolphål och en grop samt ett fåtal flintavslag.

L2019:6275

Lämningen tolkas som en förhistorisk boplats baserat på de fynd av slagen flinta och de anläggningar som framkom vid utredningen (figur 7). Flintmaterialet består av ett 20-tal avslag och övrigt slagen flinta som preliminärt dateras till neolitikum. Anläggningarna utgörs av två stolphål samt en härd.

L2019:6277

Lämningen tolkas som en förhistorisk boplats baserat på de fynd av flintavslag och de anläggningar som framkom vid utredningen (figur 7). Fyndmaterialet utgörs av cirka 60 avslag, fyra kärnor, ett spån och ett spånfragment. Flera olika element som konstaterades vid sorteringsarbetet daterar fyndmaterialet till den första delen av neolitikum. På samma nivå som fynden framkom även en anläggning i form av en härd.

Askim 156:1, L1970:5017

Fornlämningen utgörs av en stensättning och var känd sedan tidigare (figur 7). Vid utredningen iaktogs sten i ytan. Lokalen är avgränsad med tomma sökschakt i norr. Öster om stensättningen registrerades en ny fornlämning, L2019:6267. Cirka 80 meter söder om stensättningen finns gravfältet Askim 7:1. Stensättningen Askim 156:1 bör ses som en del av den sammantagna fornlämningsmiljön. Askim 7:1 är en central gravmiljö som verkar ha förgreningar på åsen vari Askim 156:1 är en del.

Askim 160:1, L1970:5324

Lämningen är registrerad som en fyndplats och har i samband med fältarbetets avslut införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277 (figur 7).

Askim 182:1, L1970:5087

Lämningen är registrerad som en fyndplats och har i samband med fältarbetets avslut införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277 (figur 7).

Publik verksamhet

Inga medel för publik verksamhet fanns avsatta i undersökningsplanen. De kringboende som besökte platsen informerades om utredningen inom ramen för fälttiden. Utredningen kunde följas på Rio Göteborgs sociala medier där fältpersonalen lade upp information och fotografier om hur arbetet fortlöpte.

Figur 7. Resultatkarta med nya fornlämningar mot Fastighetskartan vektor. Skala 1:3 000.

Resultat gentemot undersökningsplanen

Syftet med den arkeologiska var att klargöra om det fanns ytterligare fornlämningar inom det aktuella området och i så fall i möjligaste mån fastställa alla lämningars antikvariska status. Utredningen skulle även avgränsa lämningarna mot exploateringsområdet. Rio Göteborg anser att resultatet av den arkeologiska utredningen svarar mot de i undersökningsplanen uppsatta målen.

Antikvarisk bedömning

Askim 8:1, 1970:4954

Fornlämningen är registrerad som en boplats. Efter genomförd utredning utökas fornlämningsområdet åt öster. Den nya utbredningen baseras på fynd i schakt S3 som bland annat utgjordes av en kärnyxa, daterad till sen Sandarnakultur.

L2019:6267

Fornlämningen, som är registrerad som en boplats, är avgränsad mot norr och väster av topografin och av tomma schakt, och österut i lämningens nya begränsning av tomma utredningsschakt. Lämningen är inte avgränsad söderut. Lämningen är placerad cirka 30 meter över dagens havsnivå.

L2019: 6275

Fornlämningen, som är registrerad som en boplats, är ej avgränsad i norr och väster då den i de väderstrecken ligger invid utredningsområdets ytterkant. I öst gränsar den mot en yta som var undantagen utredningen på grund av pågående verksamhet. Lämningen ligger i en östsluttning på cirka 20 meter över dagens havsnivå.

L2019:6277

Fornlämningen, som utgör en boplats, är belägen i en svag nordvästsluttning på cirka 23 meter över dagens havsnivå.

Askim 156:1 L1970:5017

Fornlämningen, som utgör en stensättning, är avgränsad med tomma sökschakt i norr. Öster om stensättningen registrerades en ny fornlämning, L2019:6267. Väster om stensättning är lämningen topografiskt avgränsad av en brant slänt. Ytan söder som ingick inte i utredningsområdet.

Askim 160:1, L1970:5324

Fyndplats, har införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277.

Askim 182:1, L1970:5087

Fyndplats, har införlivats i den nyregistrerade fornlämningen L2019:6277.

Rio Göteborg anser att inom det angivna området bör samtliga lämningar, både de som är kända sedan tidigare och de vid denna utredning påträffade, undersökas vidare om de bedöms påverkas av byggnation.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till Länsstyrelsen. För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse.

Källor

Litteratur

Andersson, Stina; Rex
Svensson, Karin och Wigforss,
.
<i>Göteborgs Arkeologiska
Museum</i>	1978	Sorteringsschema för flinta. <i>FYND-rapporter 1978</i> .
Göteborg: Göteborgs Arkeologiska Museum.
<i>Göteborgs Arkeologiska
Museum</i>	1977	Brev från Göteborgs arkeologiska Museum ang Askim
116. GAM diariernr 267/77
<i>Göteborgs Arkeologiska
Museum</i>	1993	Brev från Göteborgs Stadsmuseum ang planerad
garagebyggnad på Askim 8. GSM diarenr 459/93
<i>Digitala källor</i>		
Lantmäteriet	1766	https://historiskakartor.lantmateriet.se , Enskifte 1764-
66, 14-ASK-9
Lantmäteriet	1843	https://historiskakartor.lantmateriet.se , Enskifte 1843,
14-ASK 43A
RAÄ	2019	Fornsök, https://www.raa.se/hitta-information/fornsok/

Bilagor

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Alla måttangivelser är i meter.

Schakt	Längd x Bredd	Matjordsdjup	Lagerföljd	Anl	Schaktfynd	Kommentar
S1	4x2	0,1	L1: 0-0,1 matjord L2: 0,1-0,3 brun stenig sand L3: 0,3-0,7 ljus gråbrun blockig morän		Inga fynd.	
S2	6x4	0,55	L1: 0-0,55 matjord fynd av flintor men även regent material L2: L2 0,55- brunröd grusig sand, stenig	A1-A3	Fnr 1-6.	Anläggningar i L2, som även är fyndförande.
S3	4x2,5	0,8	L1: 0-0,8 matjord L2: 0,8-1,10 brun sand L2:1,10-1,30 grå grusig sand L3:1,30-1,60 grå sand med mörka varviga sandlinser L4: 1,60- brungrå grus		Fynd från L3: fnr 7-8 och L5, fnr 9. Kärnyxa fnr 7.	Stört ned till sandnivån L2 i Ö-delen av schaktet med sentida stenfylld nedgrävning.
S4	3x3	0,6	L1:0-0,6 matjord mer siltig mot botten L2:0,6-1,40 gulbrun lera L3:1,40-1,60 grå sand L4:1,60-1,80 grå lera.		Fynd från L1: fnr 10-11.	
S5	3x3	0,4	L1: 0-0,4 matjord L2:0,40-1,60 gulbrun lera L3:1,60-1,90 sandlager L4:1,90-2,10 hårt gruslager blandat med lera.		Fynd från L2, fnr 12.	
S6	4x2	0,6	L1:0-0,6 matjord, något grusig L2: 0,6-0,9 brun, ljus sand L3: 0,9 1,8 grå sand, lerig mot botten		Fynd av fyra avslag från L1, fnr 13-14. Fynd av 1 avslag från L2.	
S7	5x5	0,55	L1: 0-0,55 matjord L2: 0,55-0,6 ljusbrun sand	A5-A6	L1: fynd av flintor och recent material. L2: fyndförande.	
S8	4x3	0,45	L1:0-0,45 matjord L2: 0,45 brun sand enstaka avslag.		L2: fyndförande. Återdeponerades.	
S9	6x2	0,5	L: 0,1-0,5 matjord, fynd plus recent material. L2: 0,5-0,6 brun sand, fyndförande L3: 0,6-1,3 Ljus sand. L4: 1,3-1,5post glaciallera L5: 1,5- 1,6 glacial lera		L2: fyndförande, fnr 15-16.	
s10	4x	0,65	L1: 0-0,65 matjord L2: 0,65-8,8 brun grusig sand med sten och block. Fyndförande. Inslag av skärvsten.	A7	L1: fyndförande, fnr 17-18. L2: fyndförande fnr 19-26.	
S11	6x2	0,45	L1: 0-0,45 matjord L2: 0,45-0,55 brunt sand, blockaden och grus. recent material i samtliga lager.		L2 fyndförande. Återdeponerades.	

Schakt	Längd x Bredd	Matjordsdjup	Lagerföljd	Anl	Schaktfynd	Kommentar
S12	4x2	0,5	L1: 0-0,5 matjord L2: 0,5-0,6 brun sand recent material		Inga fynd.	
S13	2x2	0,3	L1: 0-0,3 matjord L2: 0,3 -0,4 ljus sand, åderspår		Fynd av ett avslag & en övrigt slagen. Återdeponerades.	
S14	2x2	0,4	L1: 0-0,4 matjord L2: 0,4-0,6 mörkbrun humös sand (sumpmark) L3: 0,6-0,65 ljus beige sand		Inga fynd.	
S15	2x2	0,3	L1: 0,3 matjord. L2: 0,3-0,5 brunröd sand med kraftiga järnutfällningar L3: 0,5-0,6 fin ljus sand		Ett avslag i L2. Återdeponerades.	
S16	2x2	0,5	L1: 0-0,5 matjord L2: 0,5-0,55 ljus beige sand		Ett avslag i L2. Återdeponerades.	
S17	2x2	0,45	L1: 0-0,45 matjord L2: 0,45-0,5 brun sand		Inga fynd.	
S18	2x2	0,3	L1: 0-0,3 matjord L2: 0,3-0,7 brun sand. Dräneringsdike i schaktets bredd		Inga fynd.	
S19	2x2	0,25	L1: 0-0,25 matjord L2: 0,25-0,55 rödbrun blockrik, grusig sand L3: 0,55-1,8 rödbrun sand, färre stenblock		Inga fynd.	
S20	4x2	0,3	L1: 0-0,3 lerig matjord L2: 0,3-0,6 gulgrå lera L3: 0,6-0,65 sand L4: 0,65-1,2 gråblå lera		Inga fynd.	
S21	2x2	0,3	L1: 0-0,35 matjord L2: 0,35-0,4 ljusgul sandig lera		Inga fynd.	
S22	6x2	0,3	L1 :0-0,3 matjord L2: 0,3-0,4 ljusbrun lera		Inga fynd.	
S23		0,3	L1: 0-0,35 matjord L2: 0,35-0,4 gulgrå silt	A8-A9	Två avslag, återdeponerades.	
S24	2x2	0,2	L1: 0-0,2 matjord L2: 0,2-0,3 brunröd grusig sand med sten	A10	Två avslag och en övrigt slagen flinta. Återdeponerades.	En anl, A10, i L2.
S25	2x2	0,4	L1: 0-0,4 matjord L2: 0,4-0,4 brun stenig sand		Inga fynd.	
S26	2x2	0,6	L1: 0-0,6 matjord L2: 0,6-0,8 brun grusig sand, fyndförande L3: 0,8-0,85 fin sand	A11	L1 fyndförande fnr 27.L2 fyndförande, fnr 28-30.	A11, stolphål, i L3.
S27	2x3	0,4	L1: 0-0,4 matjord L2: 0,4-0,5 gulbrun lera		Inga fynd.	
S28	2x3	0,3	L1: 0-0,3 matjord L2: 0,3-0,5 rödbrun stenig sand		Ett avslag i övergången till L2. Återdeponerades.	
S29	2x3	0,7	L1: 0-0,7 matjord L2: 0,7-0,8 brungul lera		Inga fynd.	

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Alla måttangivelser är i meter.

Anläggning	Grävenhet	Typ	Form	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Fynd	Kommentar
A1	S2	Stolphål	Rund	Fyllning av brun något humös stenig sand.	0,2	0,2	0,24	Fnr 1	
A2	S2	Hårdgrop	Oval	Fyllning av mörkbrun grus med stenar varav en del skörbrända.	1,1	0,95		Fnr 5-6	Fortsätter in i NÖ profilväggar. Ej utgrävd. Sju avslag i ytan, ett bränt.
A4	S2	Stolphål	Rund	Fyllning av brun grusig sand.	0,25	0,25	0,18		
A5	S7	Ränna	Avlång	Fyllning av brun sand.	2, går in i schaktväggarna	0,2	0,08		Utgår
A6	S7	Ränna	Avlång	Fyllning av mörkbrun något humös sand.	2, går in i schaktväggarna	0,4	0,12		Utgår
A7	S10	Hård	Oregelbunden	Fyllning av mörkbrun/svart sotig humös sandig silt med sten/skärersten samt enstaka kolbitar.	0,5	0,35	0,07		
A8	S23	Stolphål	Oval		0,3	0,25	0,07		1 avslag. 1 skärvig sten i botten. Fyndet återdeponerades i schaktet.
A9	S23	Stolphål	Rund	Fyllning av mörkbrun sand med fåtal sotfläckar.	0,25	0,25			
A10	S24	Grop	Rund	Fyllning av brun grusig sand.	0,3	0,3	0,1		
A11	S26	Stolphål	Rund	Fyllning av brun sand.	0,25	0,25	0,15		

Bilaga 3. Fyndtabell

Alla viktangivelser är i gram.

Projektnr	Fyndnr	Fornlämning	Typ	Antal	Material	Vikt gr	Enhet	Enhet 2	Bränd	Patinerad
G1920	1	L2019: 6275	Avslag	2	Flinta	9	S2	L1		
G1920	2	L2019: 6275	Övrigt slagen	7	Flinta	95	S2	L1		
G1920	3	L2019: 6275	Avslag	12	Flinta	44	S2	L2		1
G1920	4	L2019: 6275	Övrigt slagen	3	Flinta	24	S2	L2		
G1920	5	L2019: 6275	Avslag	7	Flinta	43	S2	L2, A2	1	
G1920	6	L2019: 6275	Övrigt slagen	1	Flinta	9	S2	L2, A2		
G1920	7	Askim 8:1	Kärnyxa	1	Flinta	63	S3	L3		
G1920	8	Askim 8:1	Avslag	1	Flinta	28	S3	L3		
G1920	9	Askim 8:1	Avslag	1	Flinta	5	S3	L5		
G1920	10		Avslag	7	Flinta	92	S4	L1		
G1920	11		Övrigt slagen	3	Flinta	156	S4	L1		
G1920	12		Avslag	2	Flinta	22	S5	L2		
G1920	13		Avslag	1	Flinta	28	S6	L1		
G1920	14		Övrigt slagen	1	Flinta	178	S6	L1		
G1920	15	L2019:2677	Avslag	14	Flinta	98	S9	L2		
G1920	16	L2019:2677	Övrigt slagen	4	Flinta	106	S9	L2		
G1920	17	L2019:2677	Avslag	6	Flinta	49	S10	L1		
G1920	18	L2019:2677	Övrigt slagen	2	Flinta	31	S10	L1		
G1920	19	L2019:2677	Avslag	50	Flinta	193	S10	L2		
G1920	20	L2019:2677	Övrig kärna	1	Flinta	28	S10	L2		
G1920	21	L2019:2677	Övrig kärna	1	Flinta	33	S10	L2		
G1920	22	L2019:2677	Kärnfragment B	1	Flinta	8	S10	L2		
G1920	23	L2019:2677	Spån	1	Flinta	6	S10	L2		
G1920	24	L2019:2677	kort spånfragment	1	Flinta	3	S10	L2		
G1920	25	L2019:2677	Övrig kärna	1	Flinta	53	S10	L2		
G1920	26	L2019:2677	Övrigt slagen	17	Flinta	279	S10	L2		
G1920	27	L2019:2677	Avslag	3	Flinta	19	S26	L1		
G1920	28	L2019:2677	Avslag	13	Flinta	103	S26	L2		
G1920	29	L2019:2677	Plattformskärna C	1	Flinta	23	S26	L2		
G1920	30	L2019:2677	Övrigt slagen	4	Flinta	59	S26	L2		
						Totalt	1887			

